

boganmeldelser

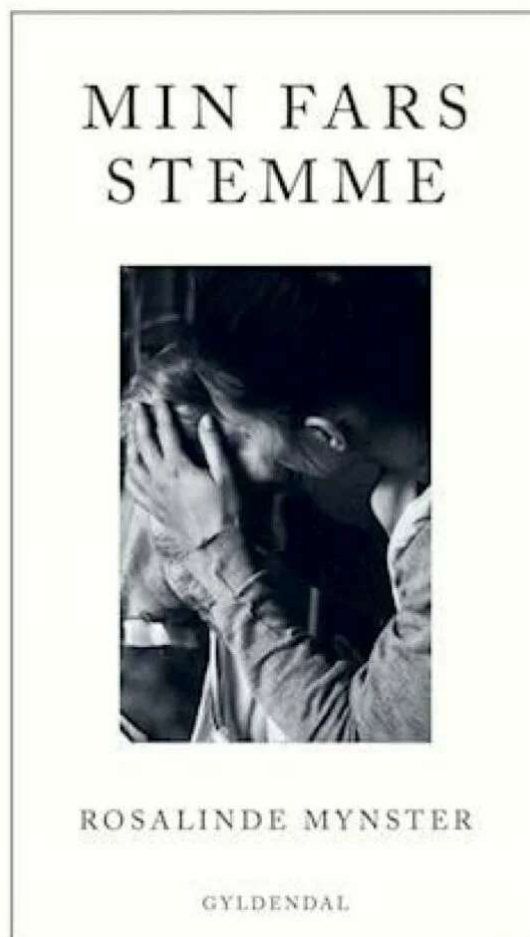
Rosalinde Mynster: 'Min fars stemme'

📅 februar 9, 2023

Anmeldelse af Erik Exe Christoffersen

Rosalinde Mynster: 'Min fars stemme'. Gyldendal, 312 sider, 249,95 kroner

"Noget af det er sket, noget er digtet, ligesom du altid overdrev en hel del. Sådan skriver jeg til dig for at stykke dig sammen igen af stumperne: steder, rum, glimt, lyde". (Rosalinde Mynster)

Rosalinde Mynster (1990) er skuespiller og datter af skuespillerparret Karen-Lise Mynster og Søren Spanning. I *Min fars stemme* fortæller Mynster om sin far, som døde i 2020 efter længere tid sygdom. I 2014 blev Søren Spanning ramt af en **hjerneblødning** og blev delvist lammet i den ene side, og han var tvunget til at sidde i kørestol og uden mulighed for at arbejde som skuespiller.

Bogen er en lang bevægende beretning om de seks års langsomme nedtælling til døden. Det handler om døden, men det handler også om at skrive erindringer frem, så Søren Spanning forbliver levende som et portræt. Og det handler om teatret som et medium, der på en måde også holder fast i at livet og døden ikke udelukker hinanden, men er til stede i hinanden. Teatret består i magiske åndedrag mellem scenen og tilskuerrummet og mellem det reale og det fiktive.

Det er teatret, som hele familien Mynster og Spanning dedikeret til, også selv om det er en kamp i dagligdagen, især for Rosalinde og hendes far, som til sidst har mere end svært ved at trods trapperne op til scenen, bundet som han er til sin kørestol.

Det tragiske forløb er rørende fortalt gennem scener, der bekræfter stor kærlighed mellem far og datter og mellem Søren og Karen-Lise. Der er stærke beskrivelser af omsorgen, alle udviser for hinanden samtidig med, at de hver især er bragt i en ulidelig situation og under stort følelsesmæssigt pres. Rosalinde er en del af denne fortælling. Der er hendes erindring, og som hun skriver, blander fortællingens fiktion og virkelighed sig, som den også gjorde for Søren Spanning i hans evige gentagelse af barndoms- og ungdoms-minder. Han var en fortæller ligesom Rosalinde og levede for at fortælle.

Søren Spanning (1951) var uddannet fra **Aarhus Teater** i 1976 og ansat her frem til 1980. Fra 1980 til 1987 var han tilknyttet **Det Kongelige Teater** og medvirkede i stykker som *Hamlet*, *Mågen*, *Tre søstre* og *Faderen*. Søren var prinsen, som det hele drejede sig om. Han var Shakespeares Hamlet som 30-årig, og det blev en del af hans karakter. Det var tvivlen og spørgsmålet, som prægede Søren's Hamlet, og det er den *stemme* Rosalinde arver og udtrykker i bogen.

Det er livets uransageligt tilfældighed, at Søren Spanning ender i kørestolen som Hamm fra Becketts *Slutspil*. En rolle som ifølge Rosalinde var noget nær perfekt i hans udførelse: "Vi taler for at holde os i live". Det er også det centrale for Hamm i *Slutspil*

“Slutspil” på Sorte Hest, med Søren Spanning og Thomas Mørk, 2011

Sorg og vrede

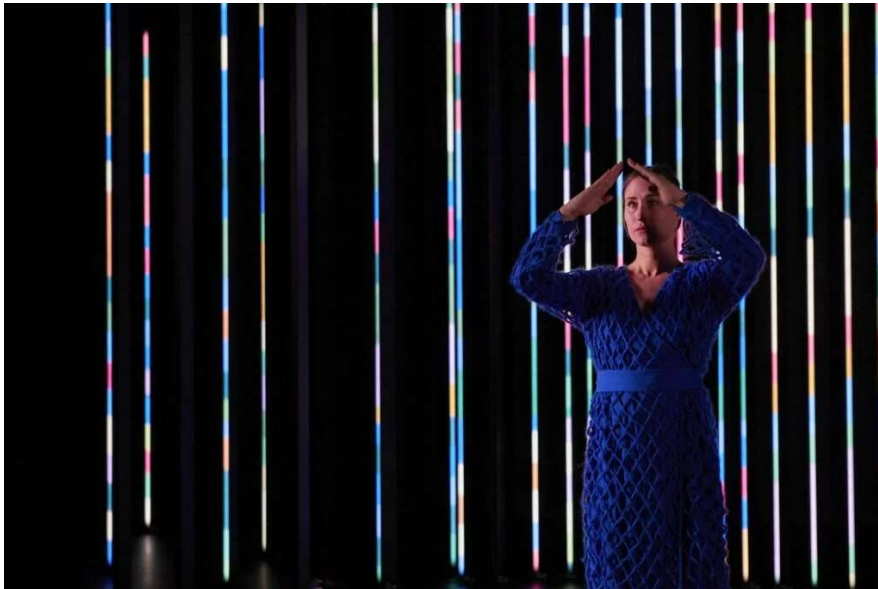
Rosalinde Mynster formidler den dobbelthet, som formodentlig altid findes i afskeden: På den ene side er der sorgen over tabet af den anden, og den tomhed der følger, når den anden er væk. På den anden side vreden over den andens sygdom. "Hvorfor skal jeg leve med en syg far?". Hun skælder ud: "Du skulle se og lege med mine børn og være morfar for dem. Bliv dog rask! Kæmp for livet!". Søren kæmpede, men var også træt, han røg i perioder og drak, en aften var han ved at sætte ild til sig selv. Søren var både for meget, omklamrende, et midtpunkt, dominerende og kilde til kærlighed. Han var med til at give livet mening. Både i dagligdagen og på scenen. Men han var også bare et sårbart menneske, som ville holde i hånd og kramme.

Bogen handler om Søren's langsomme afsked. Men faktisk handler det også om Rosalinde, og det liv hun har levet i en skuespillerfamilie, hvor hun som barn aldrig kunne falde i søvn, før forældrene kom hjem. Og det gjorde de sent. Hun hadede det, og ønskede bare at de kunne være en "normal" familie. Tilmed skulle hun belemres med et navn opkaldt efter en af Shakespeares skrappe kvinder.

Det er en vis parallel til den rolle Rosalinde spillede i Hotel Pro Formas iscenesættelse af Helle Helles roman *'de'* fra 2018 med den usædvanlige titel *I krydset får de ny sofa*. Romanen og forestillingen handler om en døende mor og hendes datter på 16 år. Moren udvikler en terminal sygdom. Forløbet er fortalt som et erindrende tilbageblik på sygdomsforløbet, som først viser sig ved, at moderen tror, hun har slugt en sten. Der er en gennemgribende sorg og voksende bekymring mellem de to, men også en dyb kærlighed i deres ofte tavse samvær, som ind i mellem brydes af latter.

Rosalinde Mynster er i forestillingen klædt i en koboltblå kjole og lange støvler, og hun går uafsladeligt rundt i en scenografi, som er et tomt og mørkt erindringsrum, kun afgrænset af lysende LED-stænger i siden og bag til.

Karakterens erindring fremkaldes af tekst, lys, farver, billeder, musik og naturens lyde som blæst, regn eller fuglesang. *I krydset får de ny sofa* er, som *Min fars stemme*, en dagbogsagtig angivelse af tiden, der bevæger sig mod døden.

HOTEL PRO FORMA: *I KRYDSET FÅR DE NY SOFA*, 2022.

Fotograf: Catrine Zorn

Familiens stemme

Min fars stemme er både tragisk og morsom og det klinger af både Tjekhov, Beckett og Shakespeares stemmer. Melankoli er bogens klare grundstemning gennem beskrivelserne af tabet af det levende med spring til barndommens land og samværet i familien.

Rosalinde Mynster fik filmdebut som 16-årig i Niels Arden Oplevs drama *To verdener* fra 2008. Hendes folkelige gennembrud kom med rollen som Fie i dramaserie *Badehotellet* i 2014, som hun dog valgte at forlade efter fem sæsoner. Hendes mor, Karen-Lise Mynster (1952) er uddannet fra Statens Teaterskole i 1975, hvorpå hun blev engageret på *Aalborg Teater* nogle år. Hun har senest været ansat på Det kongelige Teater og spillede med i Bertolt Brechts *Mutter Courage og hendes børn*, 17. marts, 2020. Dagen før Spannings død skulle Karen-Lise Mynster øve på forestillingen. Rosalinde forsøgte at tale hende fra det:

"Jeg har brug for det. Det har jeg, siger hun, og hun knuger sine hænder". (Rosalinde Mynster)

Dette er en af bogens stærkeste scener med *en stemme*, som peger på nødvendigheden i at fortælle for at leve, overleve og huske.

Erik Exe Christoffersen, lektor, underviser i dramaturgi på Aarhus Universitet

◀ TIDLIGERE
Anmeldelse af *Højt til Himlen*

Peripeti er det eneste danske videnskabelige teatertidsskrift og redigeres af en national redaktion fra Dramaturgi, Aarhus Universitet, Teatervidenskab ved Københavns Universitet og med redaktionsmedlemmer med tilknytning til teatre og teateruddannelser.

STATENS KUNSTFOND